

Fællesmøde 3. december 2014	
Endeligt referat - udsendt 19.12.2014	
Mødetid:	Onsdag den 3. december 2014 kl. 17:00 – 21:00.
Mødested:	Esbjerg Golf Klub, Sønderhedevej 11, 6710 Esbjerg V
Deltagere:	Medlemmer af Nationalparkrådet samt Nationalparkbestyrelsen for Nationalpark Vadehavet, Sekretariatsleder Thomas Holst Christensen, konsulent John Frikke, konsulent Sara Lindholt, konsulent Søren Christensen, projektmedarbejder Melanie Christiansen, projektmedarbejder Troels Petersen og sekretær Alette Houman Dyhrfjeld
Mødeleder:	Bent Poulsen, Formand for Nationalparkbestyrelsen
Referent:	Alette Houman Dyhrfjeld

Mødeliste:

Danmarks Fiskeriforening	Oluf Stenrøjl	
Dansk Botanisk Forening	Søren Vinding	
Destination Sydvestjylland	Poul Therkelsen	Afbud
DMU	Karsten Laursen	
Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste	Søren Malle	Afbud
GEUS	Jens Morten Hansen	Ikke til stede
LAG	Hans Marten Smidt	
LAG Fiskeri	Preben Friis-Hauge	
Lokalarkiverne	Birgitte Thomsen	
Marsken omkring Sneum Å	Randi Kragh Hansen	
Museerne i Vadehavsområdet	Mette Guldberg	
Region Syddanmark	Stephanie Lose	Afbud
Det Rådgivende Udvalg for Tøndermarsken	Bo Jessen	
Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet	VAKANT	
Sydvestjysk Udviklingsforum	Winnie Abildgaard	
Vadehavets Bådclubber	Svend Tougaard	
Vadehavets Formidlerforum	Klaus Melbye	Ikke til stede
Vadehavskunsterne	Else-Pia Martinsen Erz	Afbud
Skallingen, Ho og Oksbøl	Anne Marie Slaikjær	
Varde Ådal	Ole Andresen	
Marbækområdet	Claus Løth	
Fanø	Ole Mouritzen	
Fanø	Karen Boel Madsen	
Ribemarsken	Kent Rygaard	
Ribemarsken	Jens Lorenzen	
Mandø	Claus Christensen	
Rømø	Jan Gravesen	Afbud
Rømø	Søren Laursen	
Tøndermarsken	Bodil Marie Arbjerg Lundby	

Tøndermarsken	Niels Johansen	
Bestyrelsesformand	Bent Poulsen	
Varde Kommune	Erik Buhl Nielsen	
Esbjerg Kommune	Kurt Jakobsen	
Fanø Kommune	Erik Nørreby	Afbud
Tønder Kommune	Laurids Rudebeck	Afbud
Danmarks Naturfredningsforening	Britt Schak Hansen	Afbud
Friluftsrådet	Hanne Voetmann	Afbud
Dansk Ornitologisk Forening	Anette Fonder Nielsen	
Digelagene (næstformand)	Kjeld Andreasen	
Danmarks Jægerforbund	Hans Christian Fuglsang	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Lars Brinch Thygesen	
Landbrug & Fødevarer	Jette Beck	
Naturstyrelsen	Bent Rasmussen	
Nationalparksekretariatet	Thomas Holst Christensen	
Nationalparksekretariatet	Sara Lindholt	
Nationalparksekretariatet	John Frikke	
Nationalparksekretariatet	Søren Christensen	
Nationalparksekretariatet	Melanie Christiansen	
Nationalparksekretariatet	Troels Petersen	
Nationalparksekretariatet	Alette Houman Dyhrfeld (Referent)	

Dagsorden pkt.:	1. Foredrag ved Anders Bjerrum om Sønderho Havn
Referat:	<p>Anders Bjerrum fortalte om den lille forening, Sønderho Havns Støtteforening, som blev stiftet i 2008 og som har 150 medlemmer. Foreningen beskæftiger sig med at genetablere Sønderho Havn og formidle historien om havnen. Støtteforeningen har i 2014 genetableret broen ved havnen.</p> <p>Foreningen har påtaget sig at gennemføre et projekt med det formål at genetablere muligheden for at kunne sejle til Sønderho fra den øvrige del af Vadehavet. Arbejdet passer fint ind i Nationalparkens målsætning 5, specifikt 5.1. Havnen ligger midt i Nationalparken og verdensarven. Foreningen ønsker at bidrage til ordnet færdsel, naturoplevelser, styrke det maritime friluftsliv, fortælle om Sønderho's historie og dermed understøtte kvalitetsturisme.</p> <p>Som grundlag for projektet med genetablering af Sønderho Havn er der udarbejdet et udkast til en VVM undersøgelse, som snarest sendes i høring.</p> <p>Anders Bjerrum gennemgik projektet og oplysningerne,</p>

som er indsamlet som led i VVM-undersøgelsen.

Der har været undersøgelser omkring forurening, linjeføring for en ny oprenset sejlrende, risiko for tilsanding, undersøgelser omkring hvad der er den bedste udførelsesmetode (materialet skal blive i området, da det er en ressource, hvorfor man lægger sandet op på en ubevokset del af de tilstødende vader, der pumpes 52.000 m³ sand op), forstyrrelses effekter – hvor man har foretaget fugleobservationer (det konkluderes, at der ikke forventes væsentlig påvirkning af fugle i hverken anlægs- eller driftsfasen), sælobservationer (det blev konstateret, at sælbestanden har været konstant, også da der tidligere var sejlads).

Man har lavet undersøgelser over hvornår man kan forvente, at renden sander til igen – beregninger har vist, at tilsandingen vil være på 3.000 m³ pr år, der skal være særlig fokus på den sydlige del, da der her vil være en større forekomst af tilsanding.

Grundet tilsandingsrisikoen, har man valgt at lave en overdybde på 2 meter, så der går en årrække før man skal grave igen. Man forventer, at man skal grave igen om 10 år, men der skal laves løbende undersøgelser af, hvor og hvor meget der sander til.

VVM-undersøgelsen har kostet 650.000 og har været finansieret af AP Møller fonden og lokale sponsorer. Man har samarbejdet med Fanø Kommune og har haft mange specialister ind over projektet. Det arbejde der er forude er følgende:

- Søge om en oprensningstilladelse
- Søge fonde (4,5 mill.)
- Udføre oprensning (3 mdr.)

Ud over Anders Bjerrum var Simon Grünfeld, afdelingschef hos Grontmij, der havde været konsulent på VVM-undersøgelsen, kommet på besøg og Råd og Bestyrelse havde lejlighed til at spørge og kommentere.

Karsten Laursen forklarede, at området er et af de vigtigste rasteområder for trækfugle og han stillede spørgsmål ved, om det kan bevises, at projektet ikke får effekt på fuglebestanden. Karsten beskrev kort hans syn på fordele og ulemper ved projektet.

	<p>Thomas Holst spurgte, om det materiale man graver op skal ind på slikfladen og om det kan få en effekt på det liv der måtte være der. Simon Grünfeld forklarede, at man forsøger at lægge materialet der, hvor der ikke er vegetation.</p> <p>Ole Mouritzen spurgte, om der bliver begrænsning på hastigheden for sejlads. Hertil kunne Anders Bjerrum svare, at der bliver en hastighedsbegrænsning på 10 knob.</p> <p>Bent Poulsen fortalte, at man gerne vil genoprette den sejlads der tidligere har været i området og have fokus på natur og kultur via det maritime liv. Foreningen vil være med til at regulere færdslen, hvor der tages hensyn til naturen, samtidig med at man får en naturoplevelse.</p> <p>Thomas Holst spurgte, om man har lavet litteraturstudier på flugtafstande. Det bekræftede Simon Grünfeld. Man har inddraget Aarhus Universitet i arbejdet og det man beskriver som flugtafstand er i virkeligheden forstyrrelsesafstand.</p> <p>Materialet kommer i høring i løbet af vinteren og her får nationalparken mulighed for at fremkomme med høringssvar.</p>
Dagsorden pkt.:	2. Velkomst og godkendelse af dagsorden
Referat:	Bent Poulsen bød velkommen og orienterede om fravær og afbud. Bent orienterede om mødets indhold og forløb og takkede formanden for Sønderho Havn Støtteforening, Anders Bjerrum, for indlægget.
Dagsorden pkt.:	3. Gennemgang af budget 2015 og bestyrelsens endelige godkendelse
Referat:	<p>Sara Lindholt fremlagde det endelige budget. Desværre var motiveringen uklart formuleret, hvorfor nogle Rådsmedlemmer havde fået den opfattelse, at budgettet først skulle vedtages endeligt på fællesmødet. Budgettet var vedtaget endeligt på Bestyrelsesmødet.</p> <p>Sara orienterede om sammenhængen mellem notaterne om projektstatus og budget. Sara gennemgik herefter det endelige budget og kommenterede på de enkelte op-</p>

	<p>gaver, og beskrev hvad de dækkede over.</p> <p>Bent Poulsen orienterede om, at Bestyrelsen havde gennemgået budgettet grundigt og at man havde vægtet naturprojekter højt i budget 2015. Den siddende bestyrelse er bevidst om, at en ny Bestyrelse skal arbejde ud fra dette budget, og det var vægtet højt at det var en enig Bestyrelse der fremlagde det endelige budget for Rådet.</p> <p>Ole Andresen bad om at man vægtede lokalforankringen højt fremadrettet og mente der var plads til forbedring på dette område. Lokalbefolkningen er stadig ikke klar over hvad Nationalpark Vadehavet er og mange tror fortsat at nationalparken laver restriktioner.</p> <p>John Frikke påpegede, at de projekter der arbejdes på, er i samarbejde med lokalbefolkningen og mente, at det med tiden vil give ejerskabsfølelse.</p> <p>Bent Poulsen tilsluttede sig Johns svar og påpegede, at forankringen kan ske på flere måder - også via partnerskabsprogrammet.</p> <p>Thomas Holst påpegede de mange elementer der er i budgettet, som understøtter samarbejdet med lokalbefolkningen, herunder nationalparkskipet, mobiludstillingen, partnerprogrammet, pulje til projekter, pulje til lokalarrangementer mv. Herudover fortalte han, at beboeranalysen fra 2013 viste at der var et forholdsvist stort kendskab og opbakning til nationalparken i lokalbefolkningen. Dette forventede han ville blive bekræftet i den nye beboeranalyse, som er gennemført af Megafon i slutningen af november 2014.</p>
Dagsorden pkt.:	4. Evaluering af samarbejdet mellem Råd og Bestyrelse 2014
Referat:	Bestyrelsen og Rådet drøftede deres samarbejde ud fra Mette Guldbergs evaluering af Rådets arbejde. Bent orienterede om, at Bestyrelsen vil lave en lignende evaluering af bestyrelsens resultater den 4. februar i forbindelse med den nuværende Bestyrelsens sidste møde.

	<p>Bent Poulsen havde haft hovedansvaret for den forretningsordenen Rådet havde fået. Bent var af den opfattelse, at Rådet som navnet siger er oprettet som et rådgivende organ for bestyrelsen. Rådet havde i evalueringsrapporten lagt vægt på, at de i højere grad også skal kunne sætte en dagsorden og komme med forslag til Bestyrelsen. Det er tidligere drøftet og man vil sende ønsket videre til den kommende Bestyrelse, med mulighed for at de kan ændre forretningsordenen.</p> <p>Karsten Laursen fortalte, at han har haft stor fornøjelse af at være i Rådet. Han spurgte Bent Poulsen, om Bestyrelsen har fået de råd de havde ønsket.</p> <p>Bent Poulsen gav udtryk for, at det har været et velfungerende råd og sammensætningen, som er atypisk i forhold til de øvrige nationalparkeres råd, må have været god, da Rådet havde givet udtryk for, at de ønsker at fortsætte med samme sammensætning og størrelse. Bent Poulsen sluttede med at sige, at den nye Bestyrelse vil blive bedt om, at Rådet sammensættes hurtigst muligt efter den 7. februar.</p> <p>Bent Poulsen har en forventning om, at den nye Bestyrelse er udpeget inden jul.</p>
Dagsordenen pkt.:	5. Eventuelt og meddelelser
Referat:	<p>Karsten Laursen gav udtryk for hvor gunstig en situation Nationalparken er i, da de har midler til at gennemføre deres målsætninger i en tid, hvor mange andre institutioner – herunder hans egen – udsættes for væsentlige besparelser.</p> <p>Jette Beck pointerede, at nationalparken ikke kun har naturen som målsætning men også mange andre emner, den skal beskæftige sig med.</p> <p>Anette Fonder Nielsen fortalte om sit arbejde i Bestyrelsen, som havde inspireret hende til at lave en udstillingsmodel og forskelligt undervisningsmateriale, som var stillet frem for Bestyrelse og Råd.</p> <p>Karen Boel Madsen orienterede om det sidste møde i Wadden Sea Forum, og henviste bl.a. til yderligere information på www.waddensea-forum.org. Preben Friis-Hauge orienterede i denne forbindelse om, at der havde</p>

	<p>været 8 deltagere fra Danmark, og at det var vigtigt at huske, at Rådet, gennem Karen, er den del af Wadden Sea Forum.</p>
--	---